

SUOMEN SUURLÄHETYSTÖ MOSKOVA

Talosuutisia Moskovasta 7.–20.6.2012

- Hallitus valmistaa kriisibudjetin ja kasvattaa vararahastoa uuden kriisin varalta.
- Pietarin talousfoorumin aikana allekirjoitetaan yli 50 investointi- ja kauppasopimusta.
- Shtokman-hankkeen omistajapohjaa ollaan muodostamassa uudelleen.
- Raakapuun vientitullit mukana WTO-sopimuksen ratifiointiasiakirjassa.
- Venäjän WTO-jäsenyys ei automaattisesti muuta yhtenäisen talusalueen tullitariffeja.

Venäjän talouskasvu	1-5/2012	1-5/2011	2011	2012 est *
BKT:n kasvu %	4,9 % **	4,0 % **	4,3 %	3,4 %
Reaalipalkka %	10,7 %	2,1 %	3,5 %	6,3 %
Inflaatio %	3,8 %	9,5 %	6,1 %	6,5 %
Vähittäiskauppa, %	7,2 %	5,3 %	7,2 %	6,3 %
Teollisuustuotanto %	3,4 %	5,2 %	4,7 %	3,1 %
Investoinnit %	12,1 %	2,0 %	8,3 %	6,6 %
Vienti %	13,0 %	26,5 %	30,0 %	0-5 %
Tuonti %	8,7 %	42,1 %	30,0 %	12,5 %
Urals-öljyn keskihinta	115,7\$	107,7 \$	110 \$	115 \$

Lähteet: Tilastokeskus ja talouskehitysministeriö
* Talouskehitysministeriön ennuste vuodelle 2012
** Ensimmäisen neljänneksen bkt-kasvu(1-3 kk)

Ruplan kurssi	1.1.2012	20.6.2012	Keskiarvo '1-5	2012
RUB/EUR	41,67	41,01 RUB/EUR	39,49	RUB/EUR
RUB/USD	32,20	32,53 RUB/USD	30,09	RUB/USD

Lähde: Venäjän keskuspankki

Raaka-öljyn hinta	1.1.2012	20.6.2012	Keskihinta 1-5	2012
Brent USD/bll	112,95	94,01 \$/bbl	117,4	\$/bbl
Urals USD/bll	110,25	92,11 \$/bbl	115,7	\$/bbl

Lähde: Interfax, Vedomosti

Talouskehitys

Venäjä kasvattaa vararahastoa uuden kriisin varalta. Finanssiministeri Anton Siluanovin mukaan vuoden 2013 budjetista varataan kriisinvastaisen ohjelman menoihin 500 miljardia ruplaa (noin 12,5 miljardia euroa). Nämä varat tullaan tarvittaessa käyttämään sosiaalisiin avustuksiin ja suhdanneriippuvaisten yritysten tukemiseen ensi vuoden aikana. Tämän lisäksi varaudutaan pankkien pääomien korottamiseen. Finanssiministeriö ehdottaa lisäksi, että erillisen vararahaston varoja kasvatettaisiin 100 miljardiin dollariin (tällä hetkellä vararahastossa on noin 60 miljardia dollaria). Edellisen kriisin aikana vararahastosta käytettiin yli 100 miljardia dollaria kriisinvastaisen ohjelman rahoittamiseen, pankkien ja valittujen yritysten tukemiseen ja erilaisiin sosiaalisiin tukiohjelmiin.

Medvedev määräsi valmistamaan kriisibudjetin. Pääministeri Medvedev pyysi finanssiministeriötä valmistelemaan vaihtoehdoisen budjetin siltä varalta, että öljyn hinta putoaa merkittävästi. Kuluvan vuoden budjetissa öljyn hinta oletus on 115 dollaria. Seuraavan vuoden budjetissa se oli alustavasti 100 dollaria. Uuden budjettiehdotuksen mukaan odotus ensi vuodelle olisi 90 dollaria. Medvedevin mukaan hallituksella pitäisi tämän lisäksi olla valmis kriisibudjettisuunnitelma siltä varalta, että öljyn hinta putoaa 60 dollariin. Öljyn ja kaasun verot ja tullit kattavat puolet federaation budjetin tuloista. Laskennallisesti federaation budjettitulot kasvavat tai supistuvat noin 60 miljardilla ruplalla (1,5 miljardilla eurolla) aina, kun öljyn hinta laskee tai nousee yhdellä dollarilla.

Alkuvuoden talouskasvua vauhdittivat yksityinen kulutus ja luottojen kasvu. Ensimmäisen neljänneksen bkt:n kasvu oli lähes viisi prosenttia. Talouskasvun moottorina oli yksityinen kulutus, vähittäiskauppa kasvoi yli 7 % ja yksityislukkojen määrä on vuodessa kasvanut yli 40 %. Talouskasvun oletetaan hidastuvan toisella vuosipuoliskolla Euroopan kriisin ja raaka-aineiden hintojen laskun

seurauksena. Euroopan kriisi on jo heijastunut Venäjän osake- ja valuuttamarkkinoille öljynhinnan pudotuksen kautta. Talouskehitysministeriö ennustaa kuluvan vuoden bkt-kasvuksi 3,4 %. Jos öljynhinta laskee merkittävästi, talouskasvu hidastuu, mutta alkuvuoden suhteellisen hyvän bkt-kasvun ansiosta kuluvan vuoden keskimääräinen bkt:n kasvu olisi kuitenkin noin 3 %.

Valmistavan teollisuuden tuotanto kasvoi toukokuussa 7 %. Raaka-aineiden tuotanto supistui toukokuussa, mutta valmistavan teollisuuden tuotanto kasvoi 7 % edellisvuoden toukokuuhun verrattuna. Viiden kuukauden (1–5/2012) valmistavan teollisuuden tuotannon kasvu oli 4,8 %. Raaka-aineiden tuotannon kasvu jäi 1,1 prosenttiin ja sähköntuotanto 1,8 prosenttiin. Valmistavan teollisuuden tuotantoa vauhditti erityisesti rakennusmateriaalien ja ajoneuvojen tuotanto, jonka kasvu edellisvuodesta oli yli 20 %. Koneiden ja laitteiden tuotanto kasvoi ensimmäisten kolmen kuukauden aikana, mutta supistui huhti–toukokuussa. Talouskehitysministeriö ennustaa koko vuoden tuotannon kasvun jäävän noin 3 %:iin.

Pietarin talousfoorumin aikana allekirjoitetaan yli 50 investointi- ja kauppasopimusta. Pietarin vuosittainen talousfoorumi kerää korkeatasoisia politiikan ja talouselämän edustajia pohtimaan Venäjän ja maailman talouden kehitystä. Foorumissa venäläiset ja kansainväliset suuryhtiöt tapaavat ja perinteisesti allekirjoitetaan myös merkittäviä investointi- ja kauppasopimuksia. Talouskehitysministeriö, joka on tilaisuuden pääjärjestäjä, ilmoitti, että tänä vuonna foorumin aikana allekirjoitetaan yli 50 eri sopimusta, ml. Transaeron Suhoi- ja Airbus-lentokonetilaukset, venäläisen Siburin ja saksalaisen Lindenin yhteistyösopimus, Sotšin olympiakomitean ja Microsoftin yhteistyösopimus ja muita.

Suurin osa investoinneista suuntautui Tjumeniin, Moskovaan, Krasnodariin ja Tatarstaniin. Vuoden 2011 investoinneista puolet suuntautui kolmeen federaatiopiiriin: Keski-Venäjälle ja Uralin ja Volgan piireihin. Alueista eniten investointeja houkuttelivat Tjumenin alue, Moskovan kaupunki, Krasnodarin alue ja Tatarstanin tasavalta. Tjumenin merkittävä osuus selittyy energiasektorin investoinneilla, Krasnodarin Šotšin olympialaisten rakennustöillä. Tatarstanin investoinneista merkittävä osa on valmistavan teollisuuden investointeja. Tatarstanin pääkaupunki Kazan on viime vuosina kasvanut voimakkaasti, ja alue on pystynyt houkuttelemaan niin venäläisiä kuin ulkomaisiakin investoijia.

Ulkomaiset investoinnit keskittyivät Kalugaan, Kaliningradiin, Adygejaan ja Sahaliniin. Suhteessa kokonaisinvestointeihin ulkomaalaisten osuus oli näillä alueilla erityisen korkea. Kalugan ja Kaliningradin investoinneista 25 % oli viime vuonna ulkomaisia. Adygejan tasavallassa osuus oli 37 % ja Sahalinin alueella peräti 44 %. Moskovassa ja Pietarissa ulkomaalaisten osuus investoinneista oli vastaavasti vain 10–11 %. Koko Venäjän investoinneista ulkomaalaisten osuus oli vain runsaat 5 %. Toiset runsaat 5 % on venäläisten ja ulkomaalaisten yhteisinvestointeja. Yhteisyritysten investoinnit ovat vuosien mittaan vähentyneet, vuonna 2000 yhteisyritysten investointien osuus oli 12 % ja vuonna 2005 11 %.

Pienet ja keskisuuret yrittäjät työllistävät vain 22 % työikäisistä. Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan pienet ja keskisuuret yrittäjät kattoivat viime vuonna noin 24 % yritysten kokonaisliikevaihdosta ja työllistivät 22 % työikäisistä. Investoinneista niiden osuus oli vain 8 %. Suurin osa on suhteellisen pieniä yrityksiä. Mikroyritys työllistää keskimäärin 4 henkilöä, pienyritys 32 henkilöä ja keskisuuri yritys noin 100 henkilöä. Kaikista pienyrityksistä suurin osa työllistää alle 10 henkilöä (kaksi kolmasosaa). Vuonna 2011 suoritettu kysely kattoi 1,7 miljoonaa pientä ja keskisuurta yritystä ja 2,9 miljoonaa yksityisyrittäjää ympäri Venäjää.

Joka neljäs pienyrittäjä toimii kaupan alalla. Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan suurin osa pienyrittäjistä toimii kaupan alalla vähittäis- tai tukkukaupassa – pienyrityksistä joka neljäs ja yksityisyrittäjistä joka toinen. Kaupan alan liikevaihto kattaa yli puolet pienyritysten koko liikevaihdosta ja työllistää 25 %. Yksityisyrittäjien osalta kaupan ala kattaa yli 70 % liikevaihdosta ja työllistää yli puolet. Toiseksi suurin pienyrittäjien ala on kiinteistöpalvelut (välittäjät) ja kolmanneksi suurin rakentaminen. Maataloudessa yksityisyrittäjiä on määrällisesti paljon, mutta liikevaihdon ja työllistämisen suhteen maatalouden osuus on alle 10 %.

Venäläisten kuluttajien luottamus tulevaan on heikentynyt. *Boston Consulting Groupin* tuoreen kyselyn mukaan vain 29 % venäläisistä uskoo oman taloudellisen asemansa paranevan seuraavan vuoden aikana. Venäläiset ovat kyselyn perusteella pessimistisempiä kuin suurimpien EU-maiden

asukkaat, 34 % suurimpien EU-maiden vastaajista oli kriisistä huolimatta optimistisia oman taloutensa osalta, puhumattakaan muista BRIC-maista. Puolet kiinalaisista ja 40 % intialaisista uskoo oman taloudellisen asemansa parantuvan. Venäläisistä peräti 40 % arveli, että oma taloudellinen tilanne heikkenee tänä vuonna, vuosi sitten alle 30 % oli tätä mieltä.

Julkinen sektori

Maailmanpankki rahoittaa alueellista innovaatioprojektia. Maailmanpankki on yhteistyössä Venäjän talouskehitysministeriön kanssa kehittänyt alueellista innovaatio-ohjelmaa. Ohjelman tavoitteena on tukea alueita kehittämään liiketoimintaympäristöään ja infrastruktuuriaan, mikä puolestaan edistäisi innovaatioita ja yrittämistä. Alkuvaiheessa projektiin pääsee mukaan neljä pilottialuetta, jotka parhaiten osoittavat valmiutta ja sitoutuneisuutta projektiin. Kilpailussa on mukana 10 aluetta. Maailmanpankki osallistuu paitsi projektirahoituksella, myös asiantuntemuksella: alueet saavat tukea kehitysohjelmien valmisteluun ja alueen yrittäjät voivat saada apua projekti- ja investointisuunnitelmien laatimiseen. Valituille alueille ja projekteille tarjotaan myös start-up -rahoitusta, jota tarjoavat Venäjän teknologiakorporaatio *Rosnano*, Venäjän kansallinen riskirahasto ja Venäjän kehitys pankki *VEB*.

Venäjän köyhimmän alueen valtiontukea jatketaan. Hallitus sai tehtäväkseen päivittää Pohjois-Kaukasian aluekehitysprojektin ohjelmaa ja tavoitteita. Alue saa valtion tukea erillisen kehitysohjelman kautta, koska se on Venäjän köyhimpiä alueita. Alueen bkt asukasta kohti on alle puolet Venäjän keskimääräisestä ja työttömyysaste on 15 %. Kehitysohjelman tavoitteena on kehittää alueen taloutta, parantaa asukkaiden elintasoja ja alentaa työttömyyttä. Pääministeri Medvedev aikoo itse toimia kehitysprojektin komission puheenjohtajana, ja hän on vaatinut hallitukselta Pohjois-Kaukasian pitkäaikaisen kehitysohjelman ja strategian päivittämistä 1.12.2012 mennessä.

Venäjän budjetti nousi toukokuussa ylijäämäiseksi. Federaation budjetti oli toukokuussa selvästi ylijäämäinen ja nosti myös koko alkuvuoden budjetin ylijäämäiseksi. Federaation budjetin tulot nousivat tammi–toukokuussa keskimäärin 15 % edellisvuoteen verrattuna, veroja kerättiin 20 % enemmän kuin edellisvuonna. Alkuvuoden merkittävien menokorotusten jälkeen toukokuun menot olivat selvästi pienemmät. Tammi–toukokuun ylijäämä oli finanssiministeriön arvion mukaan 120 miljardia ruplaa.

Keskuspankki piti korot ennallaan. Venäjän keskuspankki piti kokouksessaan 15.6. korot ennallaan, eli keskuspankin ohjaukorko on edelleen 8,0 %, repo-korko 5,25 % ja depo-korko 4,0 %. Keskuspankki ennakoii, että inflaatio tulee nousemaan julkisten palvelujen korotusten ja tuontitavaroiden kallistumisen myötä, mutta odottaa, että talouskasvun hidastuminen hillitsee kulutuksen kasvua. Keskuspankki ei muuttanut vuoden inflaatioennustettaan, joka on 5–6 %. Markkinoilla konsensusennuste on 6,5 %.

Sähköinen hallitus-hanke etenee, Pietari ja Tjumen tarjoavat eniten palveluja sähköisessä muodossa. Venäjän sähköisen hallituksen hankkeen tavoite on laajentaa ja parantaa julkisen sektorin palvelutarjontaa ja sen saatavuutta. Projekti kattaa kaikki julkiset palvelut ja eri ministeriöiden ja virastojen tiedot on yhdistetty erilliseen e-portaaliin (www.gosuslugi.ru). Tavoitteena on luoda myös jokaiselle alueelle, kaupungille ja kunnalle vastaavat sivustot yhden palveluikkunan periaatteella. Tällä hetkellä eniten sähköisiä palveluja tarjoaa Pietari, toiseksi eniten Tjumen. Projektin etenemistä ja konseptin toteuttamista eri alueilla voi seurata internetissä (<http://www.interfax.ru/spravkinet>).

Energia

Uusi komissio panee uusiksi energiapolitiikan vastuita. Putin perusti alaisuuteensa komission vastaamaan energiasektorin ja ympäristöasioiden strategisesta kehittämisestä. Komissioon kuuluu 45 jäsentä, mukaan lukien suurimpien energiayhtiöiden johtajat sekä hallituksen jäsenistä mm. varapääministeri Dvorkovitš, energiaministeri Novak, finanssiministeri Siluanov ja luonnonvaraministeri Donskoi. Presidentinalaisen komission arvioidaan siirtävän merkittävästi vaikutusvaltaa komission sihteeriksi nimitetylle Igor Setšinille varapääministeri Dvorkovitšin kustannuksella. Dvorkovitšin vetämän hallituksen energiakomission rooli Setšinin uuden komission rinnalla on epäselvä. Igor Setšin vastasi energia-asioista edellisen hallituksen varapääministerinä ja toimii valtion öljyjätin *Rosneftin* pääjohtajana

ja nimitettiin äsken toisen valtiollisen energiayhtiön, *Rosneftgazin*, johtokuntaan. Rosneftgazin on kerrottu ehkä osallistuvan ostajana energiasektorin yritysten yksityistämiseen.

Shtokman-hankkeen omistajapohjaa ollaan muodostamassa uudelleen. Uutistietojen mukaan *Gazprom* on irtisanonut koko *Shtokman Development AG*:n 350-henkisen henkilöstön. Eri arvioiden mukaan Shtokmanin hankkeen omistajapohjaa ollaan muodostamassa uudelleen. Huhujen mukaan Shell olisi tulossa mukaan hankkeeseen 25 % osuudella, mikä tarkoittaisi, että joko *Statoilin* tai *Totalin* olisi lähdeittävä. *Gazpromin* osuus hankkeesta on 51 prosenttia. Pääjohtaja Millerin mukaan *Gazprom* käy lopulliset neuvottelut ulkomaisten kumppaneiden kanssa Pietarin talousfoorumissa yhteydessä.

Rosneft ja ExxonMobil sopivat öljynporauksista Länsi-Siperiassa. Samalla yhtiöt allekirjoittivat sopimuksen yhteisen arktisen tutkimuskeskuksen ehdoista. Allekirjoitustilaisuuteen osallistuneen presidentti Putinin mukaan sopimus on merkki Venäjän ja Yhdysvaltain jatkuvasti kehittyvistä suhteista ja toimii positiivisena signaalina liike-elämälle.

Arktiselle Prirazlomnojen öljykentälle verohelpotuksia. *Gazpromille* on myönnetty merkittäviä helpotuksia öljyn vientitullista ja -verosta Petšoranmerellä sijaitsevalla Prirazlomnojen öljykentällä. Verohelpotuksista päätti Euraasian talouskomissio, ja ne astuvat voimaan 1.7.2012 alkaen.

Metsä- ja maatalous

Raakapuun vientitullit mukana WTO-sopimuksen ratifiointiasiakirjassa. Federaation lakiluonnoksen nro 89689-6 "Venäjän federaation liittymispöytäkirjan ratifioinnista" liitteessä on määritelty aiempien julkisuudessa olleiden tietojen mukaisesti jalostamattoman puun tullit ja kiintiöt. Havupuiden osalta ne ovat seuraavat: kuusi 6,2 milj. m³, josta EU:lle 5,9 milj. m³/v ja muille 0,3 milj. m³/v (nykyisen 25 % sijasta 13 % tullikanta), mänty 16 milj. m³, josta EU:lle 3,6 milj. m³/v ja muille 12,4 milj. m³ (25 % -->15 %). Kiintiön ylittävältä osalta maksetaan 25 %:n tulli. *Greenpeace Russia* arvioi raakapuun viennin kasvavan erityisesti Luoteis-Venäjältä, Itä-Siperiasta ja Zabaikaljen aluepiiristä. Koska näillä alueilla ei harjoiteta todellista metsätaloutta ja taistelua laittomia hakkuita vastaan, viennin lisääntyminen nopeuttaa *Greenpeacen* mukaan väijäämättä Venäjän metsien hävitystä ja ehtymistä.

Amurin alueen ja Kiinan rajalla miljoonan hehtaarin metsäpaloalue. Venäjän tiedeakatemian avaruustutkimusinstituutin mukaan aktiivinen paloalue oli 4.6. hieman yli miljoona hehtaaria. Mikäli huomioon otetaan satelliittikuvien avulla koko palojen vaurioittama pintakasvillisuuden ala, paloalue on 1,3 miljoonaa hehtaaria. *Greenpeace Russian* mukaan tähän alueeseen lienee laskettu kevään kuluessa palanut alue Amurin alueen länsiosissa. *Greenpeacen* mukaan keväästä lähtien Amurin alueen paloalue on 2,3 miljoonaa hehtaaria. Myös Jakutian tasavallassa ja Habarovskin alueella metsäpaloja oli kesäkuun alussa kymmenien tuhansien hehtaarien alueella. Venäjän Euroopan puoleisessa osassa metsäpaloja oli kesäkuun alkupuolella vähän.

Moskovan alueen turvemaiden vesitys etenee. Kesän 2010 turvepalojen jälkeen Venäjän hallitus myönsi 150 miljoonaa euroa vesiojien, kanavien ja vedenkeruualtaiden kaivamiseen ja sulkujen ja teiden rakentamiseen alueen turvemaidelle. Näiden tarkoituksena on sammutusveden turvaaminen turve- ja metsäpaloissa. Tähän mennessä on vesitetty yli 50 paloarkaa aluetta pinta-alaltaan noin 30 000 hehtaaria. Tämän lisäksi noin puolet metsäpaloalueista on raivattu ja rakennettu noin 1000 vesirakennelmaa, ml. 193 patoa, 362 kanavaa, 28 vesireittiä ja 6 sulkua. Vuoden 2013 loppuun mennessä on tarkoitus vesittää kaikki suunnitellut 90 paloarkaa turvealuetta pinta-alaltaan 77 000 hehtaaria.

Solombalales ja ympäristöjärjestöt sopivat vanhojen metsien suojelusta vuokrametsissä Arkangelin alueella. Muun muassa sellua, paperia ja sahatavaraa valmistava holdingyhtiö Solombalales on solminut ympäristöjärjestöjen kanssa sopimuksen noin 130 000 hehtaarin vuokrametsäalueensa jättämisestä taloudellisten toimien ulkopuolelle. Tämä vanhojen metsien moratorioalue sijaitsee Severnaja Dvina- ja Pinega-jokien välissä. Sopimus on viisivuotinen ja

sisällöltään samantapainen kuin vuonna 2008 solmittu aiempi sopimus. Ympäristöjärjestöjen puolelta sopimuksen allekirjoittivat Greenpeace, *WWF Russia* ja *Transparent World*.

Maatalousministeriö ehdottaa maataloustukien kaksinkertaistamista. Maatalousministeriö on valmistellut hallitukselle budjettiehdotuksen, jonka mukaan maataloustuet korotettaisiin ensi vuonna WTO-sopimuksen sallimaan maksimiin eli 9 miljardiin dollariin. Viimeiset vuodet maataloustuet ovat olleet noin puolet tästä. Ensisijaisesti halutaan tukea uusien koneiden ja laitteiden hankintaa. Ministeriö ehdottaa, että valtio rahoittaisi 35 % maatalousyrittäjien kaikista uusista kone- ja laitehankinnoista, millä tehostetaan tuotantoa. Lisäksi ehdotetaan, että viime vuonna maatalousyrittäjille myönnettyä väliaikaista vapautusta voittoverosta jatkettaisiin vuoteen 2016 asti ja että maatalousyritysten verokanta olisi sen jälkeenkin alennettu. Lisäksi ehdotetaan, että erityisen köyhille maatalousalueille annettaisiin alueellista kehitystukea suoraan federaation budjetista ja että maatalousyrittäjillä olisi etuoikeus valtion maa-alueiden hankintaan.

Duuma pelkää geenimuunnellun ruoan tuontia WTO-liittymisen jälkeen. Duuman varapuhemiehen Nikolai Levitševin mukaan duuman jäsenet ovat kuulleet teollisuuden, talouselämän ja maataloussektorin edustajilta varoituksia, että WTO:n jäsenenä Venäjä ei pysty kieltämään geenimuunneltujen elintarvikkeiden tuontia. Tämän lisäksi GMO-tarrat (Genetically modified organisms) tulkittaisiin GMO-yritysten syrjinnäksi. Levitševin mukaan parlamentaarikot ovat huolissaan siitä, alentaako WTO:hon liittyminen ruoan turvallisuuden vaatimustasoa, joka on Venäjällä korkeampi kuin monissa sivistysvaltioissa.

Venäjän kuluttajaviraston johtaja varoittaa sushista. Venäjän ylin terveysturvaviranomainen, kuluttajaviraston johtaja Gennadi Oništšenko kritisoi japanilaista keittiötä ja kehotti venäläisiä pidättäytymään sellaisista ruokalajeista kuin sushi. Oništšenko totesi: ”Miksi syödä tuota loiseläinten saastuttamaa kalaa?” ja opasti: ”Älkää etsikö itsellenne ruoansulatuskanavan ongelmia”. Hän neuvoi maanmiehiään valitsemaan ravintolassa keitettyä kalaa. Pontta sanoille ovat antaneet kuluttajaviraston Moskovassa tekemät tarkastukset 55 japanilaisessa ravintolassa. Niistä kaikista löytyi terveydellisiä ja teknisiä rikkomuksia, minkä perusteella sakkoja räpsähti yhteensä yli 17 000 euron edestä. Sushi on Venäjällä ollut jo vuosikymmenen yksi suosituimmista ruokalajeista.

Rakentaminen

Rakennusyhtiöt ennustavat hyvää sesonkia. Rakennusyhtiöiden kyselyn perusteella tämän vuoden rakennuskaudella rakennetaan selvästi enemmän kuin viime vuonna. Joka kolmas rakennusyhtiö ennusti, että rakennustöiden määrä kasvaa, alle 10 % vastaajista ennusti sen laskevan. 88 % vastaajista arveli, että seuraavien 12 kuukauden tilaukset työllistävät yhtiötä hyvin tai ainakin riittävästi. Joka neljäs ennusti, että myös kannattavuus paranee, suurin osa ennusti, että kannattavuus pysyy ennallaan.

Asuntojen ja koulujen rakentaminen kasvussa, kauppakeskusten rakentaminen laskussa.

Neliömetreissä mitattuna rakentaminen kasvoi tammi–maaliskuussa keskimäärin 11 % edellisvuodesta. Rakentamisen määrä nousi 15 miljoonaan neliömetriin. Suurin osa uusista projekteista oli asuintaloja, yhteensä 10 miljoonaa neliömetriä. Kauppakeskuksia valmistui puolet vähemmän kuin viime vuonna, mutta uusia lastentarhoja ja kouluja kaksi kertaa enemmän kuin viime vuonna. Myös rakennusmateriaalien valmistus kasvoi alkuvuonna: eniten betonin valmistus (46 % edellisvuoteen verrattuna), mutta myös tiilien (21 %) ja valmiiden teräs- ja betonielementtien valmistus (16 %).

Valtion megaprojektit ovat vauhdittaneet rakennuskoneiden myyntiä. Sotšin olympialaisten ja Vladivostokin APEC-huippukokouksen rakennusprojektit ovat vauhdittaneet rakennuskoneiden myyntiä Venäjällä. Yrityskyselyn perusteella nosturien myynti on kaksinkertaistunut viime vuodesta ja myös trukkien ja tienrakennuskoneiden myynti on noussut merkittävästi. Japanilaiset yhtiöt ovat edelleen markkinajohtajia: myydyimmät merkit ovat *Hyundai* ja *Hitachi*, mutta kiinalaisten koneiden tuonti kasvaa nopeasti. Hyundai Heavy Industries´n johtaja arveli lehtihaastattelussa kysynnän hiljenevän, kun megaprojektien rakennusosuudet valmistuvat. APECin rakennuskohteet ovat jo luovutusvalmiit, vuoden loppuun mennessä valmistuvat myös Sotšin pääkohteet.

Viime vuonna rakennettiin puolet vähemmän uusia teitä. Tilastokeskuksen mukaan uusia päällystettyjä teitä rakennettiin vuonna 2011 yhteensä 1674 km, vuonna 2010 vastaavasti 3081 km. Uusista teistä vain 225 km oli federaation valtateitä, vuonna 2010 niitä rakennettiin kolme kertaa enemmän, 683 km. Presidentti Putin asetti vuonna 2011 tavoitteeksi kaksinkertaistaa vuosittaisen tienrakennuksen Venäjällä. Valtion budjetista piti allokoita teiden rakentamiseen 200 miljardia euroa seuraavien 10 vuoden aikana. Liikenneministeriön mukaan valtio priorisoi vuonna 2011 Sotšin alueen tiehankkeita, minkä takia monet muut projektit jäivät toteuttamatta.

Pääministeri Medvedev antoi määräyksen tutkia tienrakentajan budjettia. Medvedev on vaatinut syyttäjänviraston tutkimaan rakennusyhtiö *Tiho-okeanskaja mostostroitel'naja kompanijan* toimintaa. Medvedevin mukaan yhtiö ei ole täyttänyt julkisia hankintoja koskevan sopimuksen ehtoja eikä sen työn tuloksia voida hyväksyä. Yhtiö on rakennuttanut Vladivostokin kaupungissa ja sen ympäristössä uusia teitä valtion rahoituksella osana elokuun *APEC*-huippukokouksen valmistelutöitä. *Vedomost*-lehden mukaan yhtiön rakennuttamat tiet ovat maksaneet valtiolle 17 miljoonaa euroa kilometriä kohden, kolme kertaa ”normaalia” enemmän. Kauppakorkeakoulu *HSE*:n mukaan korruptio syö peräti 70 % valtion tienrakennusbudjetista. Muissa valtion rakennushankkeissa (esim. asuntorakentamisessa) korruption osuus on keskimäärin 40 % budjetista. Varsinaiset urakoitsijat saavat vain pienen osan, mikä selittää teiden heikkoa laatua. Alle 40 % valtateistä on Venäjän laatustandardin vaatimusten mukaisessa kunnossa.

Ulkomaankauppa

Tuonnin kasvu hidastui. Venäjän tullin tilastojen mukaan IVY-maiden ulkopuolisen tuonnin arvo oli toukokuussa 104 miljardia dollaria; se on vain 0,5 % enemmän kuin viime vuoden toukokuussa, mutta kuitenkin 7 % enemmän kuin huhtikuussa. Koneiden ja laitteiden tuonnin arvo nousi edelliseen kuukauteen verrattuna 7 %, kemiantuotteiden tuonti 2 % ja elintarvikkeiden tuonti 9 %. Tekstiilien tuonti taas väheni edelliskuukaudesta 10 %. Edellisvuoden toukokuuhun verrattuna koneiden ja laitteiden tuonti kasvoi (6 %), mutta sekä elintarvikkeiden että kemiantuotteiden tuonti väheni (12 % ja 4 %). Koneiden ja laitteiden tuontia kasvatti raskaiden ja kevyiden kulkuneuvojen tuonti, ml. rautatievaunujen, veturien tuonti ja muiden ajoneuvojen tuonti. Elintarvikkeissa vihannesten ja hedelmien tuonti väheni, kun taas lihan ja maitotuotteiden tuonti lisääntyi. Kemiantuotteiden tuontia pienensi lääkkeiden vähentynyt tuonti.

Maahanmuutto ja matkustaminen

Uutta työvoimaa tarvitaan, mutta maahanmuuton valvontaa halutaan tiukentaa. Putin allekirjoitti uuden maahanmuuttopolitiikan strategian vuoteen 2025 asti. Venäjän työikäinen väestö supistuu Venäjän maahanmuuttoviraston arvion mukaan seuraavalla vuosikymmenellä peräti 10 miljoonalla hengellä. Uutta työvoimaa on houkuteltava ulkomailta. Uuden strategian tavoitteena on kasvattaa vuosittain Venäjälle muuttavien työntekijöiden määrä 300 000 henkilöön ja korkeasti koulutettujen asiantuntijoiden määrä 40 000 henkilöön. Samanaikaisesti halutaan tiukentaa valvontaa laittomien maahanmuuttajien suhteen. Venäjällä työskentelee vuosittain vain noin miljoona laillista ulkomaalaista, kun laittomien määräksi arvellaan 3–5 miljoonaa. Maahanmuuttoviraston tehtävä on valmistella uuden strategian toimeenpanosuunnitelma 1.7.2012 mennessä.

Moskova on Euroopan kallein ja maailman neljänneksi kallein kaupunki. Moskova piti sijansa maailman neljänneksi kalleimpana kaupunkina vuosittaisessa *Mercer International* -järjestön elinkustannusvertailussa. Tokio palasi ykkössijalle maailman kalleimpana kaupunkina. Maailman kalleimpien kaupunkien lista perustuu yli 200 tuotteen ja palvelun hintojen vertailuun yli 200 suurkaupungissa ympäri maailmaa. Moskovan lisäksi myös Pietari on maailman 30 kalleimman kaupungin joukossa, Pietari oli tämän vuoden vertailussa sijalla 28, vain kolme sijaa Lontoota alempana. Sekä Moskova että Pietari ohittivat New Yorkin ja Pariisin.

Sääntely

Venäjän WTO-jäsenyys ei automaattisesti muuta yhtenäisen talousalueen tullitariffeja. Valko-Venäjä ja Kazakstan voivat säilyttää korotetut tuontimaksut useiden sellaisten tavararyhmien kohdalla, joiden tuontimaksuja Venäjä joutuu WTO-jäsenyyden myötä laskemaan. Asiasta ilmoitti yhtenäisen talousalueen, Euraasian talouskomission kauppaministeri Andrei Slepnev. Niiden tavararyhmien kohdalla, joiden tuontimaksuja Venäjä tulee jäsenyyden myötä nostamaan, poikkeuksia ei Slepnevin mukaan tultane tekemään. Venäjä on esittänyt yhtenäiselle talousalueelle uudistetun tullitariffiluettelon, jossa on otettu huomioon Venäjän WTO-sitoumukset. Uusi luettelo jätetään yhtenäisen talousalueen kollegion käsiteltäväksi heinäkuun ensimmäisellä puoliskolla ja se pitäisi vahvistaa elokuuhun mennessä eli heti sen jälkeen, kun duuma on ratifioinut WTO-sopimuksen.

Venäjä ehdottaa uutta autojen kierrätysmaksua. Kierrätysmaksulla halutaan suojata kotimaista autoteollisuutta WTO-jäsenyyden tullitariffien alennuksen jälkeen. Lakiesitys kierrätysmaksusta on jätetty duuman käsiteltäväksi. Jos se hyväksytään, se voi astua voimaan jo syksyllä. Kierrätysmaksun suuruus vaihtelee automallin ja moottorikoon mukaan, mutta se olisi merkittävä lisäkustannus erityisesti tuontiautoille. Kotimaiset autot saisivat vapautuksen kierrätysmaksusta tiettyjä takuita vastaan. Eri arvioiden mukaan henkilöautoille uusi maksu olisi 25 000–40000 tuhatta ruplaa (625–1000 euroa) ja kuorma-autoille 150–400 tuhatta ruplaa (3750–10 000 euroa). Venäjä on ehdottanut kierrätysmaksua myös muille tulliliiton jäsenmaille, mutta Valko-Venäjä ja Kazakstan eivät toistaiseksi ole halukkaita ottamaan vastaanlaista kierrätysmaksua käyttöön. Koska kyseessä ei ole tullia, Venäjä voi päättää maksusta ilman tulliliiton yhtenäistä päätöstä.

Opposition mielestä WTO-sopimuksen ratifiointi on Venäjän perustuslain vastainen. Opposition yrittää estää Venäjän WTO-sopimuksen ratifiointin. Yhtenä keinona se pyrkii osoittamaan, että itse ratifiointiprosessi on Venäjän perustuslain vastainen. Opposition edustajat ovat jättäneet virallisen valituksen perustuslakituoimoiistuiheen, jonka yli 100 duuman edustajaa ovat allekirjoittaneet. WTO-sopimuksen ratifiointin asiakirjat vietiin duumaan 7.6.2012 ja duuman on tarkoitus käsitellä asiaa 4.7.2012 istunnossaan. Itse sopimuksen ratifiointi vaatii vain yksinkertaisen ääntenemmistön, joten valtapuolue Yhtenäinen Venäjä pystyy äänestämään ehdotusta läpi huolimatta muiden puolueiden kannanotoista. Opposition pystyy estämään sopimuksen ratifiointin vain, jos korkein tuomioistuin asettuu heidän kannalleen.

Harmaan palkan maksamisesta ehdotetaan vankilatuomiota. Uudessa lakiesityksessä, joka on viime viikolla viety duuman käsittelyyn, halutaan kiristää sanktioita ja tuomioita harmaan palkan maksamisesta. Venäjällä harmaata palkkaa maksaa *Delovaja Rossija* -järjestön mukaan noin 40 % kaikista pienistä ja keskisuurista yrityksistä. Sakko harmaan palkan maksamisesta olisi lakiesityksen mukaan edelleen 20 % harmaana maksetusta palkasta, mutta aina minimissään 10 000 ruplaa per työntekijä. Tämä nostaisi sakkojen kokonaissummaa merkittävästi. Lisäksi yrityksen toimitusjohtajaa uhkasi vuoden vankeustuomio harmaan palkanmaksun suorittamisesta. Nykyisen lainsäädännön mukaan vankeustuomio voi olla seurauksena vain erityisen suuresta veronkierrosta.